

THỰC TRẠNG ĐỘI NGŨ THANH TRA VIÊN, CỘNG TÁC VIÊN THANH TRA TRƯỜNG CAO ĐẲNG SỐ 23 - BỘ QUỐC PHÒNG HIỆN NAY

ThS. LÊ HUỖNH QUỐC VŨ

Trường Cao đẳng Số 23 - Bộ Quốc phòng

1. Đặt vấn đề

Việt Nam trong xu thế hội nhập và toàn cầu hóa có nhiều thuận lợi nhưng cũng đứng trước không những ít khó khăn thách thức. Để đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp đổi mới đất nước phải kịp thời đổi mới sự nghiệp giáo dục và đào tạo theo đường lối của Đảng đã đề ra: Giáo dục và đào tạo cùng với khoa học và công nghệ là quốc sách hàng đầu, là nền tảng và là động lực thúc đẩy công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Để có hướng đi và cách làm đúng cần có tư duy giáo dục mới, cần tiên hành cuộc "Đổi mới giáo dục có tính cách mạng, hay nói cách khác là cải cách triệt để và toàn diện nền giáo dục Việt Nam" [1, tr.19]. Để đổi mới sự nghiệp giáo dục, trước hết phải đổi mới công tác quản lý giáo dục.

Đội ngũ thanh tra viên của Trường Cao đẳng Số 23 - Bộ Quốc phòng trong những năm học qua đã có cố gắng và đạt được nhiều kết quả nhất định. Tuy nhiên, công tác thanh tra hoạt động giảng dạy của giảng viên vẫn còn rất nhiều vấn đề bất cập, mang hình thức, chưa đạt hiệu quả cao, chưa có tác dụng nhiều đến sự điều chỉnh và định hướng các hoạt động giáo dục của trường trong tỉnh.

2. Khái niệm về thanh tra, kiểm tra, cộng tác viên thanh tra

2.1. Thanh tra

Khái niệm thanh tra (inspect) xuất phát từ gốc Latin (inspectore) có nghĩa là "nhìn vào bên trong". Theo Từ điển tiếng Việt, nghĩa thứ nhất: "Thanh tra là kiểm soát, xem xét tại chỗ việc làm của địa phương, cơ quan, xí nghiệp"; nghĩa thứ hai chỉ nghề nghiệp, tên gọi chức danh của những người làm nhiệm vụ thanh tra "Thanh tra có nghĩa là sự kiểm tra, xem xét từ bên ngoài hoạt động của một đối tượng nhất định" [2]. Theo Luật Giáo dục: "Thanh tra là sự tác động của chủ thể lên đối tượng đã và đang thực hiện thẩm quyền được giao nhằm đạt được mục đích nhất định - sự tác động có tính trực thuộc" [3].

2.2. Kiểm tra

Kiểm tra là xem xét thực tế để tìm ra những sai lệch so với quyết định, kế hoạch và chuẩn mực đã quy định; phát hiện ra trạng thái thực tế; so sánh trạng thái đó với khuôn mẫu đã đặt ra; khi phát hiện ra những sai sót thì cần phải điều chỉnh, uốn nắn và sửa chữa kịp thời [4, tr.34].

Đối với thanh tra hoạt động sư phạm của giảng viên, kiểm tra được xác định: "Xem xét cụ thể việc thực hiện các nhiệm vụ và kết quả thực hiện của giảng viên, đối chiếu với những yêu cầu, tiêu chuẩn, những quy định để xem giảng viên đạt hay chưa đạt, làm tốt hay chưa tốt các nhiệm vụ được giao. Kết quả kiểm tra là cơ sở chủ

yếu cho việc đánh giá, tư vấn và thúc đẩy".[5, tr.20].

2.3. Cộng tác viên thanh tra

Cộng tác viên thanh tra là người phải thực hiện nhiệm vụ theo sự phân công của trường đoàn thanh tra; phải tuân thủ các quy định của pháp luật và chịu trách nhiệm trước pháp luật về thực hiện nhiệm vụ được giao; thanh tra viên còn phải chịu trách nhiệm trước người ra quyết định thanh tra, thủ trưởng cơ quan quản lý trực tiếp về việc thực hiện nhiệm vụ được giao.

3. Thực trạng về đội ngũ cán bộ thanh tra tại Trường Cao đẳng Số 23 - Bộ Quốc phòng

Đội ngũ cán bộ thanh tra có vai trò quyết định đến chất lượng và hiệu quả công tác thanh tra. Khi làm việc với đối tượng thanh tra hay nghiên cứu hồ sơ đòi hỏi cán bộ thanh tra phải vận dụng những kiến thức đã học, các kinh nghiệm thực tế, đặc biệt phải tu dưỡng, suy nghĩ để phán xét, lí giải sự việc để phát hiện những hành vi sai phạm, những việc làm sai để rút ra những kết luận đúng đắn, có lí, có tình [6]. Trong hoạt động thanh tra, phong cách giao tiếp cũng rất quan trọng, nó là biểu hiện tổng hợp các yếu tố về trí tuệ, trí thức, tình cảm, kinh nghiệm và hoạt động của cán bộ thanh tra [7].

Tính đến năm học 2011 - 2012, theo Quyết định số 51/TT-TCN23 ngày 01 tháng 01 năm 2011 của hiệu trưởng về việc Bổ nhiệm thanh tra viên nhiệm kì 2013 - 2017, trường có 13 thanh tra viên (Phòng Đào tạo: 03; Ban Chính trị: 02; Ban Hậu cần: 02; Khoa Tin học: 01; Khoa Công nghệ ô tô: 01; Khoa Điện: 01; Khoa Cơ bản: 01; Khoa Cơ khí: 01; Khoa Y dược: 01. Trên cơ sở tình hình thực tế của đơn vị, trường đã đề nghị 05 cán bộ vào danh sách cộng tác viên thanh tra của trường. Các cán bộ thanh tra viên, cộng tác viên đều là những cán bộ quản lí và giáo viên giỏi, là lực lượng cốt cán của của trường (Bảng 1).

Để đánh giá công tác thanh tra và đánh giá đội ngũ thanh tra viên, cộng tác viên thanh tra của trường, chúng tôi dùng phiếu trưng cầu ý kiến của 20 cán bộ quản lí và 75 giảng viên của trường. Kết quả ở Bảng 2 cho thấy sự đánh giá khá trung thực đội ngũ thanh tra viên và cộng tác viên thanh tra của trường. Những cán bộ được bổ nhiệm theo quyết định của hiệu trưởng nhiệm kì 2013 - 2015 đều có trình độ chuyên môn và đạo đức tốt, tận tình tư vấn giúp đỡ đồng nghiệp khi thanh tra. Tuy nhiên, khi thanh tra, kiểm tra, một số ít thanh tra viên đã bộc lộ những mặt hạn chế (về trình độ, bản lĩnh chuyên môn, về nghiệp vụ thanh tra). Chính vì vậy, ít nhiều đã ảnh hưởng đến chất lượng và hiệu quả của các đợt thanh tra.

Bảng 1: Đội ngũ thanh tra viên, cộng tác viên thanh tra Trường Cao đẳng Số 23 nhiệm kì 2013 - 2017

Tổng	Nữ	Đảng viên	Đạt giảng viên giỏi cấp thành phố	Đạt giảng viên giỏi cấp Bộ Quốc phòng	Tin học A trở lên	Trình độ chuyên môn			Trình độ nghiệp vụ thanh tra		
						Thạc sĩ	Đại học	Cao đẳng	Đã được tập huấn ở Sở LĐ-TB và XH	Đã được tập huấn ở Sở Giáo dục và Đào tạo	Chưa được tập huấn nghiệp vụ
13	8	13	3	3	13	5	7	1	13	13	0
Tỉ lệ %	61,5	100	23,07	23,07	100	38,5	53,8	7,7	100	100	0

Bảng 2: Thực trạng đội ngũ công tác viên thanh tra

TT	Nội dung	Rất tốt		Tốt		Chưa tốt	
		SL	%	SL	%	SL	%
1	Phẩm chất đạo đức	25	33,3	70	66,7	0	0
2	Trình độ chuyên môn	32	42,4	38	51	5	6,6
3	Kĩ năng đánh giá (Nghịệp vụ thanh tra)	22	29,3	42	56	11	14,7

(Ghi chú: SL: Số lượng)

Để bồi dưỡng, điều chỉnh phong cách làm việc của đoàn thanh tra trường trong thời điểm hiện tại và chuẩn bị lực lượng thanh tra viên, công tác viên thanh tra cho nhiệm kì tới, chúng tôi đã điều tra đánh giá về nhu cầu, tiêu chuẩn về phẩm chất và năng lực của người cán bộ thanh tra qua phiếu hỏi (Bảng 3). Kết quả điều tra cho thấy:

Thứ nhất, thực trạng đội ngũ thanh tra viên và công tác viên thanh tra của trường là những người có phẩm chất chính trị tốt; những tố chất cần có của người cán bộ thanh tra cũng được đánh giá tương đối tốt. Thái độ trong quá trình thực thi nhiệm vụ thanh tra cũng được đánh giá rất cao (100% xác nhận sự thân thiện).

Thứ hai, để thực hiện các cuộc thanh tra có hiệu quả, trường cần xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ thanh tra chuyên ngành và công tác viên thanh tra có phẩm chất và năng lực, đáp ứng và đòi hỏi ngày càng cao của thực tiễn giáo dục ở địa phương.

4. Đánh giá ưu điểm, nhược điểm của hoạt động quản lí công tác thanh tra Trường Cao đẳng Số 23 - Bộ Quốc phòng

4.1. Những kết quả đạt được

- Qua việc chỉ đạo của trường về công tác thanh tra, kiểm tra, các khoa trong toàn trường đã chú trọng đúng mức đến công tác kiểm tra nội bộ (100% các khoa đều xây dựng kế hoạch từ đầu năm theo năm học, từng học kì và mỗi tháng; hàng tháng đều có báo cáo kết quả kiểm tra báo về thanh tra trường;

- Lực lượng công tác viên thanh tra đã được lựa chọn đủ về số lượng và chất lượng, tư tưởng vững vàng, có phẩm chất đạo đức tốt, có năng lực về chuyên môn và nghiệp vụ sư phạm;

- Thực hiện chế độ công tác đối với công tác viên thanh tra đầy đủ, kịp thời, đúng quy định hiện hành.

Bảng 3: Đánh giá phẩm chất, năng lực người cán bộ thanh tra

TT	Nội dung	Rất quan trọng		Quan trọng		Không quan trọng	
		SL	%	SL	%	SL	%
1	Phẩm chất của người cán bộ thanh tra						
	- Phẩm chất chính trị tốt	20	21	72	75,8	3	3,2
	- Trung thực	56	58,9	39	41,1	0	0
	- Công minh	76	80	19	20	0	0
	- Thân thiện	84	88,4	11	11,6	0	0
2	Trình độ chuyên môn nghiệp vụ						
	- Đã tốt nghiệp đại học	44	46,4	35	36,8	16	16
	- Đã đạt giảng viên dạy giỏi	13	13,7	37	39	45	47,3
	- Có nhiều sáng kiến kinh nghiệm	15	15,7	77	81	3	3,3
	- Có thời gian công tác	19	20	61	64	15	16
	- Có nghiệp vụ thanh tra	42	44	53	56	0	0

(Ghi chú: SL: Số lượng)

Trường có được những thành công như vậy bởi: Đội ngũ thanh tra viên và công tác viên thanh tra mỗi năm học đều được bổ sung đảm bảo về số lượng và chất lượng, có trình độ chuyên môn cao, có phẩm chất chính trị tốt, nhiệt tình với công việc và hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao; Nhận thức của đội ngũ cán bộ quản lí và giảng viên về công tác thanh tra chuyên môn ở một số khoa đã được nâng lên rõ rệt, coi công tác thanh tra là một hoạt động cần thiết đối với đơn vị mình.

4.2. Những hạn chế, yếu kém

- Việc lập kế hoạch thanh tra chuyên môn hàng năm của trường còn mang tính hình thức chung chung, chưa cụ thể, chưa xác định rõ ràng những khoa, cá nhân cần được thanh tra trong năm học;

- Việc thực hiện quy trình, nội dung, phương pháp thanh tra chuyên môn, sự am hiểu luật pháp của một số công tác viên thanh tra còn yếu nên hiệu quả thanh tra chưa cao, đánh giá chưa đúng tình trạng thực tế của đối tượng thanh tra;

- Một bộ phận nhỏ thanh tra viên và công tác viên thanh tra còn thiếu bản lĩnh nghề nghiệp;

- Tỷ lệ thanh tra nhà trường, thanh tra giảng viên chưa đồng đều ở các bậc học. Thanh tra chuyên môn trường còn ít so với quy định;

- Hiệu lực các kết luận thanh tra chưa được khẳng định, chưa được lấy làm căn cứ khi đề bạt hoặc kỉ luật cũng đã ảnh hưởng tới việc hoàn thành kế hoạch thanh tra trong những năm qua trong nhà trường;

- Những nhận xét, kiến nghị và kết luận của đoàn thanh tra trường và cán bộ giảng viên chưa được thực hiện đầy đủ, sự chuyển biến sau thanh tra của một số đối tượng còn chậm. Công tác kiểm tra việc thực hiện những kiến nghị của thanh tra chưa được làm thường xuyên;

5. Một số biện pháp nâng cao hiệu quả công tác của đội ngũ thanh tra viên, công tác viên thanh tra tại Trường Cao đẳng Số 23 - Bộ Quốc phòng

- *Triển khai, cụ thể hóa các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn hoạt động thanh tra chuyên môn của trường phù hợp với thực tế địa phương:* Triển khai, cụ thể hóa tới các khoa các văn bản của Nhà nước, Bộ Giáo dục và Đào tạo về công tác thanh tra giáo dục nhằm đảm bảo đúng tính pháp chế của các văn bản và nâng cao hiệu quả công tác quản lí thanh tra giáo dục và chất lượng giáo dục toàn diện.

- *Tăng cường bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ thanh tra chuyên môn cho đội ngũ công tác viên thanh tra:*

Nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ thanh tra nói chung và thanh tra chuyên môn nói riêng; bảo đảm để tổ chức này hoạt động thường xuyên, hiệu quả, đánh giá được đúng người, đúng việc; phát hiện, điều chỉnh và dự báo được xu hướng phát triển của lĩnh vực trong giáo dục và đào tạo để kịp thời tổ chức và chỉ đạo. Thực hiện chuẩn hóa đội ngũ thanh tra viên theo tiêu chuẩn thanh tra viên, công tác viên thanh tra các cấp của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

- *Xây dựng quy trình thanh tra chuyên môn của trường theo đúng quy chế và phù hợp với kế hoạch chuyên môn đã triển khai từ đầu năm học:* Tổ chức và thực hiện hoạt động thanh tra, thanh tra chuyên môn một cách khoa học và hiệu quả. Đảm bảo thực hiện một cuộc thanh tra chuyên môn đúng quy trình,

(Xem tiếp trang 55)